

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tannis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementprijs f 10,- per jaar. Abonnementprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

WAT ALLES BETEKENT

„De Heere is mijn deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen.”

Klaagliederen 3 : 24

Er zijn weinig gelegenheden, waarbij zoveel woorden gesproken worden als bij de jaarwisseling. De groten van de aarde laten boodschappen uitgaan tot hun eigen volk en de volkeren der wereld in vaak mooie woorden, waarin zij vrede beloven. Ouders wensen hun kinderen toe en kinderen hun ouders. Vrienden doen het elkaar. Als we al die woorden eens op moesten gaan tellen, tot hoeveel zouden we dan niet komen! Nu is het geen kwade zaak om elkaar het goede toe te wensen. Integendeel. Naar de mate van de betrekking op elkaar zal dit in de regel ook welgemeender zijn. Helaas is het echter vaak niet meer dan een gewoonte, zonder dat het hart er achter staat. Dan zijn woorden hol. Trouwens, de meest welgemeende wens van de beste zaak, blijft nog maar een wens. Wij kunnen die niet waar maken.

Hoe geheel anders is het in de woorden van Jeremia in dit gedeelte. Hij spreekt hier. Doch het is geen ijdel „zeggen”. De woorden zijn vol inhoud. Geen afgesleten termen, die niets doen. Zijn hart staat er achter. Heel zijn persoon is er in betrokken. Zijn ziel zegt wat. Zijn woorden komen uit het doorleefde geloof na veel worstelingen en getuigen door de Heilige Geest van een werkelijkheid, die zeker is.

En waarvan hij spreekt geeft weer, wat alles betekent: de Heere is mijn deel.

Kunt u het zeggen, wat dat betekent? Voor wie het beleeft is het zo onuitputtelijk diep, dat hij er nooit een einde aan zal vinden. Die het niet beleeft is er zo over uitgesproken. Maar voor deze profeet is het een onwankelbare waarheid om die God, in Wie zijn deel ligt.

Met dat deel kunnen we het jaar 1972 uitgaan. Met dat deel is er verwachting voor het jaar 1973. Wie een ander deel heeft, kan veel bezitten en is nameloos arm. Wie dit deel heeft, kan veel missen en is toch in God nameloos rijk.

Wat een wonder is dit temidden van de omstandigheden, waarin Jeremia verkeert. We zouden zo aan de buitenkant zeggen: zijn deel is maar slecht. Heus niet om naar te verlangen. Hij zit op de puinhopen van Jeruzalem. Gods slaande Hand is naar recht over het volk van Israël uitgestrekt geweest. Stad en tempel zijn verwoest. De heerlijkheid is weggenomen door het rechtvaardig oordeel Gods.

En nu heeft dit getuigenis maar zo maar niet uit het hart van Jeremia geklonken. Daar zijn worstelingen aan voorafgegaan.

Het zal nog wel beter gezegd zijn, dat het eigenlijk midden in de worstelingen klinkt. In de oefening des geloofs, die op dit ogenblik het deel van Jeremia is, waardoor hij uitzicht krijgt boven de puinhopen uit op en in God.

Hij heeft het verstaan, wat de oorzaak van deze ellende was. De schuld van zijn volk heeft hij gekend en beleden. De ongunst des Heeren was de benauwdheid van zijn benauwdheid. Hoe moest hij het uitklagen: „Gij hebt mijn ziel verre van de vrede gestoten, ik heb het goede vergeen”. In die donkerheid had hij het worstelend uitgeroepen: „Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere...”

Maar in zijn benauwdheid heeft de Heilige Geest het geloofsoog geopend voor Wie de Heere is en wat er in Hem ligt. Hier is enkel het geheim van het werk van de Heilige Geest. Daardoor kan hij weer getuigen, dat de goedertierenheden des Heeren gebleven waren ondanks de puinhopen wegens Gods onwankelbare beloften. Iedere dag zijn de bewijzen van die goedertierenheden er nog. En nu nog meer: de Heere is mijn deel. Temidden van alles wat tegen hem spreekt is dat de rust zijner ziel.

De Heere, Hij is de getrouwe en onveranderlijke God. In Hem ligt de verzoening van de schuld der zonde en het herstel van de gunstbetrekking, waar het Jeremia toch om te doen is door het werk van God. Voor een arm zondaarsvolk wil hij zo'n God zijn. En dat uit kracht van Zijn verbond. Om het werk van Christus. Hij weet, dat dit zijn deel is uit enkele genade.

Geen deel hier beneden heeft zo'n betekenis. Daarmee kan hij leven en sterven.

Kent u dat deel? Misschien hebt u aan het eind van het jaar herinnering aan rouw en gemis. Allerlei moeitevolle omstandigheden werden uw deel. Dat valt niet mee. Alleen die ze beleven, weten er van. Maar toch: waar hebben ze u gebracht? Hebben we in waarheid God nodig gekregen? Uiteindelijk is er niets zo erg, als God te moeten missen. En ons grootste ongeluk is, dat we zo gemakkelijk aan dat gemis voorbij gaan. Wij hebben ons deel door eigen schuld verloren. Sinds die tijd koesteren we het deel van beneden, wat het ook moge zijn. Leef daar toch niet verder mee! De Heere laat dit deel in Zichzelf prediken en aan het eind van het jaar roept Hij het ons allen met nadruk toe, dat alleen in Hem alles te vinden is. Hij schenkt dit deel aan arme zondaren en is een waarmaker van Zijn eigen Woord: zoek Mij en leef. Bij de glans van dit deel in Hemzelf haalt het beste deel, dat hier te vinden is het nooit.

Wat een uitzicht is er dan voor de Kerk des Heeren en voor het kind van God. Veel zijn de noden en bang de vragen op allerlei gebied, waarmee we het jaar weer ingaan. Maar het geloof doet hopen op de Heere. Vanuit deze belijdenis in doorleefd geloof worden vergezichten ontsloten voor de toekomst. Daarom zal ik op Hem hopen.

Jeremia heeft in de weg van deze worsteling het gezicht op het voorwerp der hoop teruggekregen. En dan zegt hij niet, waarop hij hoopt. Dat is het belangrijkste niet voor hem. Hij mag op de Héere hopen, Die zijn deel is. Dan heeft hij niet alleen alles, maar hij krijgt ook alles. Uit die God, Die zijn deel is wordt alles bereid. Op Hem hoopt hij.

In die God zijn de muren van Jeruzalem niet verwoest, maar Hij ziet ze voor Zich naar Zijn eigen bestek. In die God ligt alles voor de Kerk des Heeren in het algemeen en het kind van God in het bijzonder ook voor 1973.

Vergeet één woord echter niet, nml. dáárom! Deze hoop heeft een grond in God Zelf. Alle andere hoop is ijdel en vergaat. Bedrieg uzelf dan niet met al uw verwachtingen, die van beneden uit zijn maar sta er naar om die God te kennen in Christus naar Zijn eigen Woord. En houdt aan, die zoveel tobben in allerlei omstandighe-

VAN DE ADMINISTRATIE

Als dit mag worden gelezen is het laatste nummer van de 7de jaargang van „Bewaar het Pand” verschenen. Ongehinderd mocht ons blad, zonder enige financiële zorg verschijnen, terwijl de kosten aanmerkelijk hoger zijn dan bij het begin van 1972. Dank zij vele giften en overbetalingen kon het geringe bedrag van f 10,- gehandhaafd blijven, alsook doordat het aantal abonnees belangrijk toenam. Allen die medewerkten tot instandhouding van ons blad hartelijk dank. Ook bereikten ons verschillende reacties, waaruit bleek dat de Heere de verschijning van ons blad wilde zegenen. De onderlinge band aan de oude Geref. beginselen werd er door versterkt, wat ons hoop geeft om de 8ste jaargang (1973) te beginnen. Vele van onze abonnees zijn ontvallen door de dood, waardoor wij steeds worden herinnerd aan het woord der Schrift, want de mens gaat naar zijn eeuwig huis. Mochten wij allen lezen bij de wisseling des jaars, Leer ons (???) also onze dagen tellen, opdat wij een wijs hart mochten bekomen. Dat is een rekenkunst die op de school des H. Geestes geleerd wordt, voor ons allen noodzakelijk is om de enige troost in leven en sterven deelachtig te kunnen worden.

Bij de intrede van 1973 willen wij al onze abonnees 's Heeren zegen rijkelijk toewensen.

5 nieuwe abonnees mochten wij weer noteren, terwijl wij ontvingen een gift van f 500,- en aan overbetalingen en giften f 128,-. De liefde tot os blad mogen wij steeds ondervinden. Een abonnee wiens naam niet genoemd mag worden, heeft ons in de laatste tijd verblijdt doordat hij niet minder dan 10 nieuwe abonnees ons kon doorgeven. Is dit geen voorbeeld ter navolging? Wie volgt?

Gironummer 70 43 50, t.n.v. Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn.

v. d. L.

den en door zoveel uiterlijke en innerlijke bestrijdingen heen moeten gaan op de Heere Zelf. Hij zal het betonen dat in Hem uw deel ligt en dat Hij nog nooit anders als beschamend goed de Zijnen daarvan heeft laten leven.

D. Slagboom

Besprekingen van de Heilige Oorlog

37

't Is waar, Vorst Immanuel heeft 't request vanuit Mensziel in ontvangst genomen en gelezen, maar daarmee was de zaak bij lange na nog niet in orde. En de stad kwam er door in een zware beproeving.

Daar was een dag des gerichts aanstaande. Gods vergevende en reddende liefde kan alleen langs de weg van recht en gerechtigheid verkregen worden. „Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerende door gerechtigheid.”

Daarop gaf Vorst Immanuel de mannen die met het request tot Hem gekomen waren deze schuldbrief mee: „De stad Mensziel heeft zeer droevig tegen Mijn Vader gerebelleerd, daarin dat ze Mij verworpen heeft, opdat Ik geen Koning zou zijn en dat zij tot haar kapitein gekozen heeft een leugenaar, een moordenaar, een vuile slaaf.

Want deze Diabolus, uw gepretendeerde gebied, bij u eertijds zo hoog geacht, heeft tegen Mijn Vader en Mij gerebelleerd. Zelfs in Ons paleis, in het hof der hoven, menende daar een prins of koning te worden.

Maar daar tijdig ontdekt en gegrepen, is hij om zijn goddeloosheid in ketenen geboeid en met al de zijnen naar de afgrond verwezen.

Deze heeft zich aan u voorgesteld en gij hebt

hem ontvangen en aangenomen. Dit nu is en was reeds voor lange tijd een grote oneer voor Mijn Vader, waarom Hij Mij met een machtig leger op u heeft afgezonden om u tot gehoorzaamheid te brengen.

Maar gij weet nog wel, hoe deze mannen en hun kapiteins bij u geacht waren en wat zij uit uw hand ontvingen.

Gij zijt wederspanning tegen hen geweest, gij hebt uw poorten voor hen gesloten, gij hebt hun de krijg geboden, zijt tegen hen in gevecht getreden en hebt met Diabolus tegen hen geoorloofd. Zij zonden daarom aan Mijn Vader om meer strijdkrachten. Ik ben daarop afgekomen met de mijnen om u tot onderwerping te brengen.

Maar gelijk gij met de dienaren gehandeld hebt, hebt gij ook gehandeld met de Heere. Gij hebt u op vijandelijke wijze tegen Mij opgemaakt, uw poorten voor Mij gesloten, en als doof voor Mij gehouden en Mij tegengestaan zo lang gij kondt. Hebt gij wel om genade geroepen toen gij nog enige hoop hadt, dat gij het tegen Mij zoudt kunnen volhouden?

Maar nu Ik de stad heb ingenomen, nu roept ge, waarom roept ge niet vroeger, toen de witte vlag van genade, de rode van gerechtigheid en de zwarte van uitvoering opgestoken waren, om u daartoe op te roepen?

Nu Ik uw Diabolus overwonnen heb, nu komt gij gunst bij Mij zoeken; maar waarom hebt gij Mij niet tegen die machtige geholpen?

Maar nochtans wil Ik uw verzoekschrift in overweging nemen en het beantwoorden zoals dat zal strekken tot Mijn heerlijkheid.

Gaat heen en zegt kapitein Boanerges en kapitein Overtuiging, dat ze morgen de gevangenen tot Mij uitbrengen in het leger.

De kapiteins Oordeel en Uitvoering blijven in het kasteel en draagt gij goede zorg voor uzelf dat alles binnen Mensziel in goede vrede blijft tot ge nader order van Mij ontvangt."

Daarop wendde Hij Zich van hen af en ging weder naar Zijn koninklijke tent.

Dit antwoord van de Vorst ontvangen hebbende, keerden zij weder naar hun metgezellen met een bezwaard gemoed, alsof Immanuël de zuchtende stad geen genade zou bewijzen.

Gekomen tot degenen, die hen hadden afgezonden, waren zij nauwelijks bekwaam de boodschap, die zij ontvangen hadden, mede te delen.

Terwijl de burgers wier verlangen hun geen rust gelaten had, in ernstige stemming naar hun komst uitzagen. Begerig waren zij om te weten welk antwoord op hun request gegeven was. Deze riepen hun toe: „Wat nieuws is er van de Prins, wat heeft Immanuël gezegd?"

De ernst der zaak begon van alle kanten steeds meer te drukken.

Hierop werd door de bezwaarde mannen geantwoord, dat allen moesten heengaan gelijk tevoren naar de gevangenis om daar de boodschap die ze hadden aan te horen. En zo gingen ze dan tot de gevangenis, door een grote menigte gevolgd.

Aan de tralie van de kerker staande, ontvouwen zij het eerste gedeelte van Immanuëls boodschap met al Zijn bezwaren tegen de stad, wat de gevangenen deed verbleken.

Mijnheer Begeerte voegde er bij: „De Prins zei ook dat Hij uw request in overweging zou nemen en zulk een antwoord daarop geven als met Zijn heerlijkheid zou kunnen bestaan."

Toen deze woorden gesproken werden, slaakte mijnheer Nat-oog een diepe zucht. Dit een en ander wierp hen in een grote verbaasdheid en zwaarmoedigheid, zodat zij niet wisten wat ze zeggen zouden.

De vrees had hen ook op een wonderlijke wijze aangegrepen en de dood scheen zich bij enigen hunner als op de oogleden geplaatst te hebben.

Nu was onder hen een zeer scherpzinnige gast, doch een persoon van geringe stand, met name de Onderzoekende.

Opkomende als uit een diep gepeins, stelde hij degenen die met het request waren uitgezonden de vraag of zij Immanuëls rede in haar geheel hadden meegedeeld, waarop zij — gelijk de lezer duidelijk is — ontkennend moesten antwoorden.

„O, dat dacht ik wel," zei de Onderzoekende „Maar eilieve, wat heeft Hij dan verder tot u gezegd?" En zo werden zij verplicht te zeggen wat hen het meest van alles bezwaarde. Met

een bevend hart zeiden zij: „De Vorst heeft ons bevolen dat we kapitein Boanerges en kapitein Overtuiging zouden gelasten de gevangenen morgen voor Hem te brengen en dat de kapiteins Oordeel en Uitvoering 't kasteel in de stad in bezetting zouden houden tot nader order."

Daar nog bijvoegende dat de Vorst hun, zodra Hij hun dit bevel had gegeven, de rug had toegewend en naar Zijn koninklijke leger tent gegaan was.

Maar ach! hoe brak dit omkeren en in het bijzonder het laatste vonnis, dat de gevangenen bij de Prins in het leger moesten komen, hun lenden als in stukken.

Waarom zo ook tegelijkertijd een geschrei aanhieven dat tot aan de hemel reikte. Ook bereidden zich alle drie om te sterven en de registreerder zeide: „Dit is juist wat ik gevreesd heb", want het lag vast bij hem dat ze de volgende dag eer de zon onderging, uit de wereld zouden zijn. De ganse stad hield het daar ook voor en verwachtte niets anders dan dat ze elk op zijn tijd en beurt van dezelfde kop zouden moeten drinken, waarop de ganse stad de gehele nacht doorbracht in weeklagen en in zak en as.

„De mannen van Juda maakten een alarmgeschrei." Dit alarmgeschrei was de uiting van het geloof, het amen op het trompetgeschal van de priesters. En de Heere gaf uitkomst. Hij hoort het geroep der ellendigen.

Nijkerk.

R. Kok.

Synodaalgetuigenis

Een enkele week geleden stond het getuigenis van de kerkeraad van Alphen aan den Rijn in „Bewaar het Pand".

Dit getuigenis werd verzonden aan alle kerkeraden. Lezend dit getuigenis moesten we denken aan het getuigenis, dat de synode van 1953 heeft gezonden aan alle kerkeraden met het verzoek om het als kanselboodschap voor te lezen op zondag 20 september. Daar we een zeker vergelijk constateren met het getuigenis van Alphen, willen we dit eens nader bezien. Daar wellicht vele van onze lezers het synodaal getuigenis niet bezitten, geven we het hierbij aan U door:

„De Generale Synode, die onder de indruk van de ernst der huidige geestelijke situatie in onze kerken en verontrust over de hier en daar zich voordoende verschijnselen van inzinking, vervlakking en zelfs van tegenstand somtijds ten opzichte van de praktijk der godzaligheid, voelt zich geroepen tot de Kerken een getuigeniswoord in alle liefde en vermaan te doen uitgaan. Het modern-religieuze „klimaat" in heel de wereld kenmerkt zich thans door een al meer loslaten van het verleden en het historisch geworden, gepaard gaande met nog wel een overnemen van de religieuze symbolen, maar om inmiddels haar inhoud te vervagen of los te laten. In dit klimaat (in het algemeen geestelijk wereldproces) komen ook onze Kerken min of meer te staan. Dit roept op tot diep ernstige bezinning. Temeer daar wij helaas ook onder ons verschijnselen constateren, die ons met grote zorg vervullen. Onder welke we als een voorbeeld noemen een soms waar te nemen verslapping van de ernst in de behandeling der ons toebetrouwde zielen. Waarom we allen allereerst oproepen, om op en onder de kansel en in al de ambtelijke arbeid diep doordrongen te zijn van het tijdelijk en eeuwig wel en wee, zowel der bekeerden als der onbekeerden, opdat toch vooral het onderscheid, ontdekkend, onderwerpelijk en bevinde-lijk element in prediking, catechisatie, huisbezoek etc. krachtig aanwezig zij. Tevens niet minder om de gans algenoegzame rijkdom en levensvervulling, welke in Christus is, zo uit te stellen, dat middelijkerwijs de zielen tot jaloersheid worden bewogen, opdat men onder toepassing des Heilige Geestes Christus zó lere kennen, dat men op Hem betrouwt en uit Hem leeft, tot openbaring van de blijdschap des geloofs en een beleving tot verheerlijking Gods.

Om te beginnen worde daarbij uitgegaan, gelijk ook b.v. in het doopsformulier geschiedt, van ons van nature midden in de dood liggen in een verbroken werkverbond, om alzo de noodzakelijkheid en rijke inhoud van het genadeverbond te leren verstaan. Zo blijft zalig worden een wonder en wordt de noodzakelijkheid der we-

dergeboorte door de Heilige Geest niet uit het oog verloren. Op deze wijze zal men ook bewaard blijven voor een oppervlakkigheid die maar al te gemakkelijk leidt tot wereldgelijkvormigheid, welke vooral hierin bestaat, dat men heden ten dage al meer vraagt: hoever kunnen wij gaan in het uitleven van onszelf in plaats van: hoe dicht moeten wij wel bij de Heere blijven? Hier ligt bijzonder een taak voor de ouderen, opdat onze jongeren tot een goed voorbeeld mogen zijn en het meer dan thans het geval is, aan het licht trede, welk een zielvervullende rijkdom er in de waarachtige vreze en gemeenschap Gods is. Tevens wijzen we er op, hoe bij het toch bekeerde volk Gods vaak nog zulk een donkerheid en geesteloosheid heerst en hoe daar de grondoorzaak ook van is, dat het volk Gods al meer schijnt te willen leven uit zijn bekering en niet uit de Bron zelf: een Drieënige verzoende en genaderijke bonds-Jehovah. Hier moeten we al meer nog, bekeerd „worden van onze, zelfgenoegzame bekeerdheid". Bij al onze leraren, hoogleraren, ouderlingen en leiders willen we met diepe ernst aandringen op een zich steeds meer oriënteren allereerst in de practische Godgeleerdheid. Het is voorts niet te ontkennen, dat met name de verbondsbeschouwing soms ontaardt tot een vervlakking in de beleving, alsof het voldoende ware, dat we door geboorte onder de verbondsbedeling zijn opgenomen of dat we zonder innerlijke wederbaren-de werkingen des Heiligen Geestes de weldaden des verbonds ons zouden kunnen toeëigenen en deelachtig worden. Geloof en bekering zijn wel noodzakelijk in het licht des verbonds, maar altijd zó, dat goed worde in het oog gehouden, dat ook dit alles genadegift des verbonds is; tevens dat krachtens dit verbond, hoe ellendig wij ook in onszelf ons bevinden, wij een recht hebben om te geloven. Om daarvan gebruik te mogen maken, is het noodzakelijk, dat we in de bevindelijke weg leren, dat we God kwijt zijn en van nature in een verbroken werkverbond liggen, dood door zonden en misdaden en we alleen door een oprecht geloof Christus en al Zijne weldaden deelachtig kunnen worden, waartoe dan ook dit verbond ons de volzalige weg ontsluit. Bij deze voorstelling van het verbond en zijn beleving zal dan ook de toegang tot het Heilig Avondmaal zowel worden beperkt, als op goede gronden ontsloten.

Voorts brengen wij u onder het oog het voorbeeld in de Handelingen der Apostelen vermeld, hoe de eerste gemeente zich kenmerkte niet door een drift tot onschriftuurlijke scheuringen, maar door uit te gaan van het principe, dat Gods Kerk gesticht is om te vertonen het ongedeelde lichaam van Christus. En laten er verstaan, dat ook het instituut der Kerk niet minder een vrucht is van het functionerende werk des Heiligen Geestes, dan de onzichtbare zijde der Kerk. Gelijk dan ook in de zendbrieven bij de toen reeds aanwezige botsingen en kwesties en afwijkingen nooit geadviseerd is om zonder Goddelijk bevel te scheiden. Ten slotte, waar heden de jeugd al meer onze belangstelling vraagt, wekken we op tot uiterste voorzichtigheid. In verband daarmee were men die middelen welke in feite aan wereldse gebruiken ontleend zijn en welke opkomen uit het vlees, om zich dan met 'n godsdienstig vernis te dekken; wie de jeugd behouden wil met middelen aan de wereld of ook wel aan verkeerde jeugdlusten ontleend, zal daardoor de jeugd des te meer voeren in de armen van de jeugdvijand satan. Met namen willen hier noemen: het op jeugdmanier toneelspele; te ernstiger en wanstaltiger als de z.g. toneelstukken nog met een godsdienstige tint aanne-melijk moeten gemaakt worden. Tevens dienen week-end kampen, waardoor de Dag des Heeren wordt ontheiligd, absoluut veroordeeld te worden.

Geliefde broeders en zusters, jong en oud, heel de Kerk en elk der leden in het bijzonder, wij wekken u bij deze op, in de Naam des Heeren, ons voor Zijn aangezicht te verootmoedigen over onze bondsbreuken, om toch de Heilige Geest niet te bedroeven, maar om positief in de vreze Gods te wandelen. De tijden zijn diep ernstig. Alles wijst er op, dat Christus' wederkomst al meer genaakt. Dit zal worden een zware tijd van benauwdheid voor Jacob, want het oordeel zal beginnen van het huis Gods uit. We horen van verre reeds het geroep: Ziet, de Bruidegom komt. Dit wekt op om meer dan ooit te zoeken

de dingen, die boven zijn en niet die op aarde zijn. Waakt en bidt, want de ure der verzoeking, die over de gehele aarde komen zal genaakt. Daarom, gemeente van Christus, wees bereid om de komende Rechter te ontmoeten; wees gereed, opdat Hij u in die dag en ure wakende vinde, staande midden in uw taak; wees gesierd met alle geestelijke sieraad op de dag Zijner heirkrachten, opdat ge uw verheerlijkte, hemelse Bruidegom zult kunnen ontmoeten met de hosanna's op de lippen en Hij zal u, overwinnares in Zijn Naam, geven: de kroon des levens".

M. C. Tanis

Genesis 2 en 3

6

We zijn gekomen tot hoofdstuk V van het boek van prof. Oosterhoff.

Dit hoofdstuk draagt als titel: **Genesis 2 en 3**. Eerst behandelt de schrijver de vraag, waar Genesis 2 begint. Dan spreekt hij over het karakter van deze hoofdstukken. We noteren de uitspraak: „Het gaat zowel in Gen. 1 als in Gen. 2 om een bepaalde groepering van de stof. Het is waarschijnlijk ook in Gen. 1 niet de bedoeling een chronologisch verloop van de schepping te geven. Evenmin gaat het in Gen. 2 om een chronologische volgorde.

En een blz. verder lezen we o.a. „Er is ook een zakelijk verschil. Gen. 1 spreekt van een schepping in zes dagen, Gen. 2 kent deze onderscheiding niet. Hij spreekt van „de dag", waarop de HEERE God aarde en hemel maakte (2:4b) en ook al wil men bij „dag" denken aan een langere periode, wat niet onmogelijk is (vandaar de vertaling: „Ten tijde, dat de HEERE God de aarde en de hemel maakte), wordt toch van zes dagen niet gerept."

Dergelijke uitspraken verwekken onrust. In een vorig hoofdstuk lasen we ook al: „Het is onmogelijk op grond van de bijbel de ouderdom van de aarde en de mensheid vast te stellen. Dat kan tienduizend jaar, maar ook honderd duizend jaren en meer zijn.

Daar laat de bijbel zich niet over uit. Ook niet in de hoge leeftijden van de eerste mensen, die in Gen. 5 genoemd worden. Deze bedoelen eerder aan te geven hoe de zonde langzamerhand in de leeftijden der mensen heeft doorgewerkt, waardoor deze al verder daalden tot de leeftijd van 120 jaar (Gen. 3:6) en zelfs lager (Ps. 90:10), dan dat hierdoor de ouderdom van het menselijk geslacht zou kunnen worden vastgesteld. Trouwens daar is de boodschap van de bijbel ook niet afhankelijk van." Daarin zitten ook allerlei elementen, die vragen oproepen en de mensen onrustig en ongerust maken.

Aan het slot van de paragraaf over het karakter van Gen. 2 en 3 zegt de schrijver: „Gen. 2 en 3 vormen één geheel en tekenen ons de mens, op bijzondere wijze geschapen, door God geplaatst in een paradijs, levend als man en vrouw in gemeenschap met elkaar en met God, maar door verleiding ongehoorzaam geworden en in nameloze ellende gestort."

Hierna spreekt prof. Oosterhoff afzonderlijk over de schepping van de mens.

Hij vraagt of nu alles wat in Gen. 2:7 gezegd wordt letterlijk moet worden opgevat: „Heeft God eens in de letterlijke zin van het woord een mens, een soort pop, uit de natte aarde gevormd en hem toen de levensadem ingeblazen?"

Prof. Oosterhoff wijst op wat anderen zeggen en dan gaat hij verder: Ook de kanttekenaren op de St. Vert. zijn van mening, dat de mededeling in Gen. 2:7, dat God de mens de adem des levens inblaast in diens neusgaten, „menselijkerwijze" van God gesproken is. Niemand is eigenlijk van mening, dat wat in Gen. 2:7 wordt gezegd letterlijk moet worden genomen.

Daaraan voegt de schrijver toe: „Op symbolische wijze wordt hier gezegd, dat de mens schepsel Gods is."

Over de mensvormige wijze van spreken schreven we al eerder in deze artikelen. Voor ons houdt deze wijze van spreken zonder meer in, dat het letterlijk gebeurd is, zoals de Heere dat op een voor ons begrijpelijke wijze mededeelt. Het ontgaat ons, wat het moet be-

tekenen, dat op **symbolische wijze** gezegd wordt, dat de mens schepsel Gods is. Hier wordt het op mensvormige wijze van spreken gelijkgesteld met op symbolische wijze van spreken.

Prof. Biesterveld schreef indertijd: „Het woord symbolon komt bij de Grieken voor in de zin van teken, waaruit men iets opmaakt. Het werd b.v. gebruikt voor (.....) parool, wachtwoord, sein, zinnebeeld, handgeld. Ook bij de patres komt het voor als zinnebeeld."

Op symbolische wijze is dus gelijk aan **op zinnebeeldige wijze**. Hier hebben we dus de tegenstelling tussen letterlijke en symbolische wijze van mededeling van wat God gedaan heeft.

Prof. Oosterhoff wijst op een opmerkelijke overeenkomst tussen Gen. 2:7 en enige woorden van Elihu in Job 33:4 en 6.

„Elihu zegt, dat hij uit leem is afgeknepen. Die gedachten komt ook in Babel voor." Aldus prof. Oosterhoff en dan verder: „Wat in de oud-oosterse wereld een mythologische voorstelling was wordt voor Elihu een beeld, een symbolische uitspraak. Hij wil er zijn nietigheid mee uitdrukken."

We moeten ons beperken. De schrijver wil aantonen, dat ook al neemt men Gen. 2:7 niet letterlijk er ontzaglijk diepe gedachten in liggen. Dat zijn we uiteraard wel met hem eens. Maar het wordt ons niet duidelijk gemaakt, dat wij dit gedeelte van Gods Woord niet letterlijk moeten nemen. We belijden, dat God de Schepper van alles is. Dat geldt dus ook de mens. Dat deelt de Heere ons in Zijn Woord mee, letterlijk en niet symbolisch, zinnebeeldig. We kunnen het ook na het betoog van de geleerde schrijver niet anders zien.

Hierna gaat prof. Oosterhoff spreken over de hof van Eden. Ook hier vinden we veel lezenswaardigs.

De schrijver constateert met prof. Aalders, dat ons geheel en al onbekend is waar het landschap Eden is te zoeken. Hij vraagt dan: „Of bedoelt „in het oosten" in het geheel geen geografische aanduiding te zijn, maar een symbolische? Het oosten was voor de mens in de oudheid niet slechts een geografisch begrip zoals het noorden en het westen en het zuiden ook niet slechts geografische begrippen waren.

Het oosten was de plaats van de opgaande, uit de dood herrijzende zon en daarom van het leven en van de zaligheid. Kan ook de naam Eden (gelukzaligheid) een symbolische naam zijn?"

Prof. Oosterhoff stelt slechts vragen, maar we krijgen de indruk, dat dit dient om in te leiden tot zijn opvattingen, die hij verder in zijn werk naar voren brengt.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

We hebben de vorige keer zoeken na te gaan wat er gebeurt met een mens, die door de Heilige Geest met zichzelf bekend gemaakt wordt. Hij is een ongelukkig mens in de **beleving**. Het moet met hem in orde komen, maar dan van God uit.

De zodanigen, dat kan ook niet uitblijven, die gaan bidden zonder ophouden. O zeker, dat wil niet zeggen dat zulke mensen 24 uur per etmaal letterlijk op hun knieën liggen. Want dat zou menselijk een onmogelijkheid zijn. Maar het wordt dan een zaak, en dat wordt er mede bedoeld, die hen niet meer loslaat. Zij zijn eigenlijk voortdurend in het gebed. Dat zijn ze als ze opstaan en als ze naar hun werk gaan. Dat zijn ze ook op hun werk tussen de bedrijven door. Ze zijn dat ook op de scholen, in huis of waar ze zich ook mogen bevinden. Het geeft te kennen dat het een zaak is, die het hart beheerst.

Ik geloof voor jonge mensen, dat het geen onaridig beeld is, als ik denk aan iemand die pas verkeren heeft. Degenen die met het hart aan elkaar verbonden zijn, zijn natuurlijk niet altijd bij elkaar. Maar ze denken doorlopend wel aan elkaar. Er bestaat voor elke partij, wederzijds, er eigenlijk maar één, en dat is degene waar men het hart op gezet heeft.

Nu, zo is het dan geestelijk ook. Al liggen natuurlijk daar de verhoudingen wel enigszins anders. Maar het grondbeginsel van de liefde, waaruit deze voortkomen, zijn ergens hetzelfde.

God, Die men door de zonde beledigd heeft, en Die men toch liefheeft, **moet spreken**. Hij moet tot de ziel zeggen dat het met Hem en de zondaar in orde is. Dáár wordt dan ook om gebedeld: Heere, zegt U het eens. Dáár zoekt men dan Zijn aangezicht voor.

En dat laat de Heere niet tevergeefs doen. O neen, Hij is een Waarmaker van Zijn woord, waarin Hij Zelf gezegd heeft: Wie bidt die ontvangt en: wie zoekt die vindt, en: wie klopt die zal worden opengedaan. Deze dingen komen dan ook zulk een bidder-zoeker, zoeker-bidder voor de aandacht. Daar pleiten zij dan ook op. Daar wijzen ze de Heere Zelf op, gelijk op nog zovele andere dergelijke beloften, die er in Zijn woord te vinden zijn. Zij hebben nergens recht op. Ja, dat wordt dan ook beleefd. Ik moet er dit wel bijzeggen, dat dit dan ook **beleefd** wordt. Want het wordt zo menigmaal gezegd, dat we nergens recht op hebben. Het behoort, zou ik haast zeggen, tot de **standaarduitdrukkingen** in een goed(?) gereformeerd gebed. Ik heb dat woordje „goed" maar tussen aanhalingstekens gezet, omdat de uitdrukking op zichzelf genomen wel goed is, maar het is de vraag of hij ook voor goed doorgaat, in de ogen van God. Dat is zeker niet het geval, wanneer het maar een „vrome uitdrukking" is, die niet uit het hart voortkomt. Helaas, is dit maar al te veel het geval.

Doch daar, waar de Heilige Geest werkt, is het geen standaarduitdrukking, maar een vertolking van de waarheid, zoals deze in het binnenste **beleefd** wordt. Men heeft dan echt „nergens recht op". Of het zou moeten zijn, dat de Heere nooit naar hem horen zou, maar hen voor eeuwig verstoten zou. Desondanks gaan ze toch voort om de hemel te bestormen. Er is een vuur in hun binnenste gaan branden en dat wordt in het verborgene brandende gehouden.

Tot de zodanigen spreekt de Heere ook. Want het blijft altijd nog waar, hoor jongens en meisjes, al zou de hele „godsdienstige wereld" zeggen dat het niet waar is, Hij spreekt tot elk die voor Hem leeft, d.w.z. die het oprecht om de Heere te doen is.

Hij spreekt tot hen niet met een aparte hoorbare stem, buiten Zijn woord om, al is het wel waar, dat er van Zijn voorzienige leidingen ook een sprake uit kan gaan. Hier moeten we ook wel weer goed gaan onderscheiden. Want er zijn er, die, als het over deze dingen gaat, heel goed met de voorzienigheid Gods weten te werken. Of zij er echter goed mee werken, dat is een andere vraag. Ik bedoel dit: Er was eens een jongen, en misschien wel meer dan één, die moest, naar hij dacht, dominee worden. Alles werd in zijn leven op rekening van de voorzienigheid Gods geschreven. Hij was geboren uit ouders, die geld hadden om hem te kunnen laten studeren. Hij had een goed verstand gekregen. Hij was op de school terechtgekomen. Hij was voor alle examens geslaagd, in ene keer. En dat allemaal dank zij de voorzienigheid Gods, want Die had toch al deze dingen geleid. Als God dit niet gedaan had, dan zou het nooit zo ver met hem gekomen zijn.

Doch nu, dank zij de voorzienigheid Gods had hij zijn hele leven lang al goed de wind in de zeilen gehad, en daarom was hij tenslotte dominee geworden. Uit dit alles meende hij te moeten besluiten, op grond van Gods voorzienige leidingen, dat hij toch wel geroepen was. Maar van een innerlijke zielsworsteling omtrent deze dingen aan de troon van Gods genade, daar was totaal niets van te bespeuren, dan alleen, toen er naar gevraagd werd, een zekere vijandschap.

Kijk vrienden, dat is ook een manier, waarop met de voorzienigheid Gods gewerkt wordt. Maar naar mijn stellige overtuiging een gans verkeerde manier. Want op deze wijze, daar alles ten slotte onder de voorzienigheid Gods besloten ligt, kan men het meest kromme, gaan recht praten. Zo gebeurt het ook nog al eens, als het gaat over het kiezen van een levenspartner. Zo tussen de regels door, mag ik daar toch ook wel het een en ander over zeggen. Ik ben ten slotte ook al weer een daagje ouder, en heb misschien op dit gebied een klein beetje meer verstand, dan vele van mijn jeugdige lezers. Met deze opmerking hoop ik natuurlijk niemand te beledigen, want dat is in geen enkel opzicht de bedoeling. Het komt nogal eens voor, dat men denkt de juiste levensgezel -gezelin gevonden te hebben, al zegt het Woord van God, dat men geen juk aan mag gaan met een ongelovige. De

jongen of het meisje, waarop men het oog heeft laten vallen, komt nooit in kerk of kluis, maar „Gods voorzienigheid” heeft hen elkander doen ontmoeten. En wat wil je dan nog meer? Al deugt van de hele verhouding, in bijbels licht gezien, niets, met een beroep op de voorzienigheid, stapt men rustig „in de boot”, om niet zelden, na verloop van kortere of langere tijd tot de ontdekking te moeten komen, dat men beter „nooit van Kreta af had kunnen varen”. Ik dacht dat jullie wel begrijpen kunnen wat ik hier mee bedoel. En als je er nog winst mee kunt doen, ik zou zeggen, neemt dan deze hint ter harte, en spreek niet al te vlot over Gods voorzienige leiding, om je eigen „vleselijke zin” door te drijven. Want dan wil God door Zijn voorzienigheid je alleen maar doen verstaan, dat je Zijn wil hebt weerstaan, en daarom en nu de gevolgen van dragen moet.

Doch om niet al te ver af te dwalen, anderzijds wordt er wel eens te weinig acht gegeven op het spreken Gods door Zijn voorzienigheid. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat ik van de Heere een bepaalde zaak begeer in het gebed. Ik krijg daar geen rechtstreeks antwoord op. Alleen hetgeen gevraagd is, wordt me steeds weer bij de handen afgebroken. Dan is er in Gods voorzienige leiding een spreken, dat ter harte genomen dient te worden, dat hetgeen gevraagd is, de goedkeuring des Heeren niet weg kan dragen.

Omgekeerd kan het natuurlijk ook zo zijn. Ik kan biddend een zaak van de Heere begeren, en dat een rechtstreeks antwoord ook uitblijft, maar dat God het door Zijn voorzienigheid zo leidt, dat ik in mijn leven Zijn goede hand over mij mag opmerken. Dan is dat van Zijn kant ook een spreken, waar ik acht op heb te geven. Dit spreken zal dan echter nooit in strijd zijn, met Gods geopenbaarde wil, dat is Zijn woord.

Doch afgedacht van Gods spreken door Zijn voorzienige leidingen, spreekt Hij ook door middel van Zijn Woord, tot hen die Hem in der waarheid zoeken. Het Woord wordt dan met een zodanige kracht op het hart toegepast, dat men geloven moet, datgene wat de Heere zegt. Eerst kon men het niet geloven, toen namelijk een ander het zij. Toen was het wel waarheid op zichzelf natuurlijk, maar het werd nog niet toegepast en daarom ging er geen kracht van uit. Doch als het toegepast wordt, dan moet men het geloven en dan gaat er ook kracht van uit. Beleefd wordt dan, dat het evangelie een kracht Gods tot zaligheid is, voor een ieder die gelooft. Ik hoop dat dit veel de „beleving” zal mogen zijn, van al onze lezers.

We zijn inmiddels weer gekomen aan het eind van het jaar 1972. God heeft ons in dat jaar in velerlei opzicht nog veel gegeven en gelaten, waar we dankbaar voor mogen zijn. Anderzijds is het een donkere tijd, als we zien op de grote afval, die steeds meer om zich heen grijpt. God beware ons daarvoor, nu, en in het komende jaar, waarvoor we jullie allemaal heel veel goeds toewensen, voor tijd en eeuwigheid. Gaarne zouden we dit wel persoonlijk willen doen, doch daar dit niet mogelijk is, doen we het maar op deze manier. Het is er echter niet minder hartelijk gemeend om van jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent

Wat een kostelijke preken staan er in het boek

DE STEM OP HET FEEST

deel 1 door Ds. H. J. C. H. Zwijnenburg, horen wij van verschillende zijden en inderdaad is dit ook zo. Het is onderwijzend, waarschuwend. Daar wordt een mens eerlijk behandeld. Het zijn zeer onderscheidene preken. Daar proeft men de heilige eerbied voor de Koning der koningen en de Heere der heeren in.

Het zijn 6 preken 1 van nieuwjaar, 3 van de bid-dag en 2 van de lijdensweken. Het boek is niet duur omdat de kerkeraad de uitgever is. Het kost slechts f 12,-. Te bestellen bij:

J. OOSTEROM, IJssellaan 25, Goudarak.
Ook bij de boekhandel.

Boekbespreking

Anthony Bloom - DE WEG NAAR BINNEN - B. Gottmer's Uitgeversbedrijf - Nijmegen.

Uit een folder nemen we het volgende over: Metropoliet Anthony Bloom is van russiese afkomst, maar bracht zijn jeugd door in Frankrijk. Tijdens zijn adolescentie-jaren kwam hij opnieuw tot het geloof. Hij werd arts en deed tevens privaat monniksgeloften. Hij diende in het franse leger en werkte tijdens de duitse bezetting in het ondergrondse verzet.

Nieuwe langspeelplaten van GOUDEN HARPEN verschenen!

GH/54 Avondklokken. Het bekende koor „Vox Jubilans” uit Waddinxveen o.l.v. Andries Noordegraaf, m.m.v. Feike Asma, orgel en Cor Niessen, bas-bariton, met o.a. De heilige stad, Ps. 84, 23, Gouden Harpen ruisen f 16,90

GH/55 Kinderkerst. Unieke plaat van kinderkoren uit Katwijk aan Zee, o.l.v. Dirk van Vliet, m.m.v. Herman van Vliet orgel. Ds. H. Rijksen leest het Lukasevangelie en vertelt een boeiend kerstverhaal. Voor iedereen f 14,90

GH/56 Gij zult mij leiden door Uw raad. Gemeentezang en kinderkoor van de Herv. Gem. van Andel, N.-Br., o.a. Psalmen 43, 119, 139, 25, 123, 72 en koor Heer' wees mijn Gids, de Vreemdeling van Galilee f 14,90

GH/10 Ds. J. van Slidrecht te Bilthoven en Ds. R. Boogaard te Leiden houden ieder een fijne meditatie, getiteld: „De stervensroep van een christen” en „De vleeswording van het Woord”, met bijpassende psalmen f 14,90

Franko thuis voor de feestdagen, daarom nu snel bestellen!

GOUDEN HARPEN B.V.

Postbus 135 - Lisse - Telefoon (02521) 14543/14215 - Giro 239.80.80

★ GROTE NOOD ONDER EX-PRIESTERS

★ VELE MOGELIJKHEDEN VOOR VERBREIDING VAN HET EVANGELIE ONDER ROOMS-KATHOLIEKEN

Steunt hiertoe ons

„EX-PRIESTERFONDS” - „FONDS EVANGELISATIE” door

1. U te abonneren op ons maandblad „In de Rechte Straat” (f 10,75 per jaar: Adm. „I.R.S.”, Parkstraat 52, Velp-G.; eindred. Ds. H. J. Hegger).
2. Overmaking van een gift op giro 901.000, t.n.v. Stichting „In de Rechte Straat”, Velp.

Plaats uw familieberichten in „Bewaar het Pand”

PENSION - RUSTOORD,

zonder T.V.,
bij de bossen in Driebergen,
700 meter van de kerk.

„REPOS AILLEURS”

Telefoon 03438 - 24 66.

Voor bijbels, boeken en muziek
Is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad-snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam-16
Telefoon 010-12 89 34

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes
(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van huwelijksbijbels houden
wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend
statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77)

Niet alleen door onze

★ VERMAGERINGS- en
ZENUWKUIDEN

kregen wij grote bekend-
heid,

maar ook onze kruiden voor Astmatische
Bronchitis, Exceem, Blaas en Urine, Reu-
matiek, Aambeien, Verhoogde Bloeddruk,
Migraine, Hoofdpijn, Bedwateren, bewij-
zen dagelijks hun geweldige uitwerking.

Kuur voor een maand f 7,50
(geen bijkomende kosten)

DROGISTERIJ

SIKKING

Barrevoetstraat 5 - Haarlem

Tel. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)

Giro 190 609

BARENDRECHT

Het bestuur van de Vereniging voor Christelijk On-
derwijs op Reformatorische Grondslag

vraagt wegens uitbreiding m.i.v. 1 aug. 1973 een
ONDERWIJZER(ES), van pos. chr. beg.
voor klas 2 of 3 van haar basisschool.

De Gemeente verleent alle medewerking bij het
verkrijgen van een woning.

Het verplaatsingskostenbesluit is van toepassing.

Inlichtingen bij het Hoofd der School: A. Kik, telefoon 01806 - 68 86.

Sollicitaties aan de secretaris van het bestuur: Kruizemunthof 18, Barendrecht.

In 1948 werd hij priester en kreeg hij een benoe-
ming voor de ortodokse parochie te Londen. Binnen
tien jaar werd hij bisschop en thans is hij exarch
van de patriarch van Moskou voor alle in West-
Europa verblijvende Christenen van het russiese pa-
triarchaat.

Volgens mededelingen aan het einde van het boek
neemt hij actief deel aan het interkerkelijk en euku-
menies werk en was hij lid van de russiese dele-
gatie op de Wereldraad van Kerken te New Delhi

in 1961, te Genève in 1966 en te Utrecht in 1972.
Het boek gaat over het gebed. Er komen wel mooie
gedachten in voor, maar het geheel ademt niet de
geest van Gods Woord. We hebben hier geen werk-
je, dat ons de rechte weg wijst tot het gebed en de
gemeenschaps-oefening met God. Daarvoor moe-
ten we komen op de leerschool van de Heilige
Geest. Dat zoeken we hier te vergeefs.
Het boekje heeft een omvang van 112 blz. en kost
ingenaaid f 10,-.

B.